



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. Quid requiratur ad licitè distribuendum Eucharistiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

mandus ho-
diernus ri-
tus,
De cuius
gravi obli-
gatione non
satis con-
stat.

bet, ut pro communicaturis distinctæ for-
mulæ ab hostia sacerdotis consecrentur.
Quamvis ei contraire non foret peccatum
mortale juxta varios Doctores: eò quòd
irreverentia non videatur gravis, nec con-
suetudo graviter videatur obligare.

Porro justa causa non tantum est, quan-
do communicandus est moribundus (de
quo non potest esse dubium) sed etiam si
urgeat præceptum Communionis: immo si
magna petentis devotio id suadeat, similive
causa, & alia parva hostia commodè haberi
nequeat. Ita Antoninus, Sylvestér, Henriquez,
Bonacina & plures alii. Similiter licitum erit
aliquas particulas consecratas, dum omni-
bus non sufficiunt dividere, & sic commu-
nicaturis præbere.

Quæ cen-
satur causa
sufficiens.

13.
Parochus
obligatur
Eucharistiã
ministrare,
quoties ra-
tionabiliter
eam subditi
petunt.

DICO VI. Parochus obligatur hoc Sa-
cramentum administrare per se vel per alios,
non solum quando subditi obligantur il-
lud suscipere (ut Quidam sine fundamen-
to sunt opinati) sed etiam quotiescumque
subditi rationaliter petunt. Ita communiter
Doctores. Ratio est: quia munus pastoris
est pascere non tantum in necessariis, sed
etiam in valde utilibus ad salutem, saltem
quando subditi id exigunt: ad hoc enim ac-
cipiunt stipendium; & non ut tantum in
extrema necessitate, aut quando subditi ob-
ligantur, Eucharistiam eis administrent. Un-
de quia alii non habent officium pastorale
vel speciale stipendium non obligantur, nisi
communi lege charitatis in extrema vel
gravi necessitate proximi. Dixi, quotiescum-
que subditi rationaliter petunt: si enim nimis
sæpe considerato eorum statu, aut importu-
no tempore petant, vel parochus ob infirmi-
tatem aut aliàs causas impediatur, licitè po-
terit communionem voluntariam denegare,
seu differre. An autem obligetur parochus
hoc Sacramentum (idem est de extrema
Unctione) ministrare tempore pestis cum
periculo vitæ, est controversum inter Do-
ctores. Affirmat Filiarius, Sylvius, & alii.
Negat Armilla, Villalobos, Suarez, Rodriguez,
Diana, Dicastillo disp. 11. dub. 7. & alii, eò
quòd non sit tantæ necessitatis, sicut Bap-
tismus & Pœnitentia. Affirmanti tamen sen-
tentiæ favet pietas, praxis, & summa Via-
tici utilitas, quæ dici possit necessitas. Po-
test insuper absque novo, saltem notabili
periculo ministrari peste infectis Eucha-
ristiã post ministratum Sacramentum Pœ-
nitentiæ; à quo ministrando parochus certè
non excusatur. Ceterum in casu, quo Eucha-
ristia foret scorsim ministranda, aut Pœ-
nitentia quidem, non tamen Eucharistia,
posset sine periculo infectionis ministrari,
Opinio negativa efficaciter non potest re-
dargui.

Aliàs non,

An oblige-
tur tempore
pestis cum
periculo vi-
tæ,

An possit se
periculo
subducere,
renunciando
officio.

Petes, an obligatione ministrandi sup-
posità, possit instante hujusmodi periculo
parochus officio renuntiare, sicque fugere?
Resp. indubie non posse, nisi sit alius ido-

neus, qui se offerat: sicut miles non po-
test renuntiare militiæ, instante necessitate
pugnæ. Aliàs sanè nullus Pastor foret obli-
gatus ovibus assistere, cum posset semper
hoc remediò ad fugiendum uti.

Q U Æ S T I O III.

Quid requiratur ad licitè distribu-
dum Eucharistiam?

DICO I. Ultra statum gratiæ, & ce-
rentiam censuræ (de quibus alibi præ-
ordinationem omnibus Sacerdotibus com-
munem, requiritur in ministro jurisdictione
ordinaria, vel licentiâ, seu delegatio eorum,
qui habent jurisdictionem ordinariam: que-
lem habet Papa in universam Ecclesiã, Epil-
copus in suam diocesim, Parochus in suam
parochiam, Superiores Religionum in sibi
subditos respectivè. Est certum apud om-
nes, & colligitur ex Carthaginensi c. can. 7.
Milevitano can. 18. Idem patet ex Clement.
Religiosi, de Privil. ubi fertur excommunica-
tio Papæ reservata ipso facto incurrenda,
specialiter contra Religiosos, qui Eucha-
ristiam sæcularibus clericis & laicis mini-
strare præsumperint. Ubi obiter adverte
illam consequenter non incurri à sacerdoti-
bus sæcularibus, immo nec à Religiosis
ministrantibus Eucharistiam aliis Religio-
sis. Similiter ab incurrenda censura exulare
ignorantiam vel bonam fidem: tunc enim
non est præsumptio, quam jus requirit.
Privilegia quoque variâ à Pontificibus con-
cessa, & quidem cum aliqua restrictiõne
seu limitatione supponunt, ministerium hoc
licentiam aut jurisdictionem saltem delega-
tam exigere.

Ratio Conclusionis est: quia proprius
sacerdos sive pastor jus habet pascendi suas
oves, & ne alieni pascant, nisi de ejus li-
centiâ. Deinde Ecclesia sic statuit ad vitan-
dum confusionem regiminis & ordinis Ec-
clesiastici.

Unde juxta communem sententiam est
peccatum morale, si secus fiat, cum ultra
petur officium alienum in re gravi: nisi
tamen ex probabili causa intercedat bona
fides & præsumpta pastoris voluntas: quæ
facilius præsumitur in communiõne ex de-
votione factâ, præsertim si parochus sit
absens. Idem certè licentiam dare illi
quem communiter admittit ad celebra-
dum in sua Ecclesia. Quare autem suffi-
ciat licentiâ rationabiliter præsumpta ad
ministrandum Eucharistiam potius, quàm
Sacramentum Pœnitentiæ, est, quòd ad
privato pastore ordinario, sive non contra
voluntatem rationabilem illius: Absolutio
autem sacramentalis requirit insuper in ab-
solvente superioritatem actualem, sive or-
dinariam.

clinarum, sive de facto delegatam : cum sit essentialiter actus iudicii, adeoque dum fit, requirit presentem jurisdictionem, quæ non acquiritur per similem licentiam præsumptam; utpote quæ nil ponit, uti nec spera vel subsequens rati habitio.

Ceterum Religiosi mendicantes per privilegium sive licentiam summi Pastoris, Romani scilicet Pontificis, possunt Eucharistiam ministrare omnibus Christi fidelibus toto anni tempore, exceptâ communionem paschali, & factâ per modum viaticum in articulo mortis; ut (omissis variis privilegiis) concessit *Paulus III.* Societati Jesu, & amplissimè *Paulus IV.* Fratribus Minoribus Bullâ 3. in *Bullario Rodriguez*, & *Julius II.* Fratribus Minoribus apud *Rodriguez* To. 1. q. 56. c. 3. qui eisdem Minoribus insuper concessit, ut Religiosi possint aliis simplicibus sacerdotibus etiam non approbatis (nam pro administratione Eucharistiæ nulla requiritur approbatio) facultatem concedere administrandi Eucharistiam in suis Ecclesiis, quàm censetur concedere iis, quos ad celebrandû in suis Ecclesiis admittunt. Idemque habet praxis. Neque privilegia Pontificum facultatem Religiosis concessam restringunt ad certum locum, ut patet ex privilegio *Pauli III.* immo *Paulus IV.* eam positivè & expressè extendit ad omnem locum, dicens: *Viliber, etiam extra domos & habitacula eorundem fratrum &c.*

Dum verò in Bullis Pontificum excipitur dies Paschæ vel Resurrectionis Domini, id ita accipiunt *Rodriguez sup. Suarez, Vasquez, Bonacina, Lugo d. 18. sect. 2. n. 50.* & alii communiter contra *Navarrum c. 21. nu. 52.* & quosdam alios, non quòd non liceat Mendicantibus, & aliis, qui participant in eorum privilegiis, administrare Eucharistiam ipso die materiali Paschæ sive Resurrectionis Domini, modò Fideles alio die in sua parochia communicent ad satisfaciendum præcepto communionis paschalis, sed quòd non liceat administrare communionem paschalem, quâ Fideles satisfaciunt præcepto. Nam non videtur credibile Pontifices voluisse excipere communionem paschalem merè materialiter, sed formaliter, quatenus præcepta est: alioquin enim sequeretur, vi similium Bullarum posse Fideles satisfacere præcepto communionis paschalis in Templo Mendicantium aliis diebus inter Dominicam Palmarum & Dominicam in albis; cum verba Bullarum diem Resurrectionis Domini sive Paschæ ita excipiant, ut non præcipiant eo die communionem fieri in parochia: adeoque consequens videtur, communionem paschalem, quæ aliis diebus intrâ quindenam sumi potest, posse ministrari in templis Mendicantium, præterquam in die materiali Paschæ, veluti dumtaxat excepto juxta *Navarrum.* Confirmatur: quia Pontifices tantum volue-

Herincx Sum. Theol. Pars IV.

runt consulere præcepto communionis paschalis & juri parochorum, ut videlicet singulis annis quisque semel communionem à proprio Sacerdote recipiat, juxta cap. *Omnia utriusque sexus de Pœnit. & remiss.* Præcepto autem isti aut juri nullatenus præjudicatur, porrigendo in die Paschæ communionem non impletivam præcepti, uti nec, si id fiat aliis diebus paschalibus vel alio quovis tempore. Advertit quoque *Layman* apud *Lugo supra*, præsumi debere (nisi oppositum constet) eos qui petunt communionem die Paschæ in Ecclesiis Mendicantium vel satisfecisse, vel satisfacere velle aliâ die in sua parochia; ideoque eis non esse denegandam. Estque præmissa explicatio, inhærendo communibus regulis interpretandi Bullas, & secludendo declarationem Papæ, quæ fieret in oppositum, planè rationabilis & solida; & passim his in locis practicata. Etsi pro cautela majori, rutiliorum præsertim, aut ad submovendas offensionis occasiones, in plerisque nostris Ecclesiis die Paschæ non solet exponi publicè Ciborium SS. Sacramenti. Quòd si verò his non obstantibus S. Sedes declarationem faceret mentis suæ, de excipienda tam Communionem Paschali, quàm faciendâ materialiter in die Paschæ, indubiè ei post sufficientem & authenticam intimationem standum esset; neque etiam aliàs magno-
pere contendendum de hac re.

Excipitur etiam in privilegio *Pauli III.* articulus mortis. Et quamquam *Paulus IV.* illum non excipiat, quantumvis etiam de infirmis loquatur, sed solum Pascha, ideoque nonnulli Doctores existiment Mendicantibus illum verè non esse exceptum. Consuetudine tamen & sensu communi, atque etiam tacitâ mente Pontificis exceptus videtur, ita scilicet ut Religiosi Mendicantes nequeant moribundis ministrare Viaticum, sive Communionem tunc faciendam ex obligatione, & quæ datur (ut loquuntur) per modum Viatici. Quàmvis possint eis ministrare Communionem faciendam ex mera devotione, etiam sine licentia parochi: quod enim Communio fiat in articulo mortis, se habet tunc velut materialiter & per accidens, nec censetur dari per modum Viatici. Estque hoc indubitatum juxta *Castro Palao Tract. 21. disp. un. puncto 20. n. 8.* Favet etiam apertè *Paulus IV.* Bullâ *Cum sicut 3. in Bullar. Rodriguez*, ubi ait: *Quòd de cetero per totum orbem omnium utriusque sexus Fidelium dicti Ordinis Fratres à suis Superioribus, ut moris est, deputati Confessores, confessiones etiam infirmorum ubilibet, etiam extra domos & habitacula eorundem Fratrum, audire, ac omni tempore, præterquam in die Resurrectionis Domine, Sacramentum Eucharistiæ tam illis, quàm aliis quibusvis personis licite ministrare possint, Apostolicâ auctoritate tenore presentium indulgemus ac decernimus, & declaramus.*

18.

Et Viaticum moribundis.

Cc

Quæ

19.
Neque ob-
stat Bulla
Pauli IV.

Quae verba Pontificis maximè quoque pro se urgent isti Auctores, qui contemnunt Regularibus fas esse ministrandi infirmis Communionem etiam per modum Viatici. Sed sine sufficiente ratione: quia nimirum in generali concessione non censetur contineri Viaticum, utpote specialem difficultatem habens, & in aliis Bullis sufficienter exceptum. De quo etiam non erat controversia inter Religiosos & Parochos, sed solum de casibus ordinariis, videlicet, an sicut generaliter possunt Regulares in suis Ecclesiis excipere confessiones & dare Eucharistiam recurrentibus ad illos, sic idem possint de foris seu extra domos suas: ipsi alioquin Religiosi tunc temporis non urgebant sibi competere vi privilegiorum administrationem Viatici; utpote non ita pridem clarissimè excepti per *Paulum III.* Solum itaque permittitur eis ministrare Communionem non obligatoriam, sive sanis, sive etiam infirmis, tam extra pro-

Quid per
illam conce-
ditur.

prias domos vel Ecclesias, quam in eadem illas, ut ex verbis praedictis liquet.

Nihilominus si periculum sit, ne moribundus sine Viatico decedat, sive quia parochus deficeret, sive quia communionem injustè negaret; potest, immo ex charitate obligatur sacerdos Religiosus, uti & alius saecularis, ministrare Viaticum ex voluntate saltem tacita Ecclesiae aut superioris Prelati; ut contra *Navarrum* docent communiter Doctores. Idemque est de Communionem paschali, quando injustè negaretur à parocho. Ubi tamen de injustitia & irrationabili denegatione Parochi debet praecedere sufficiens notitia sive certitudo.

DICO II. Ad legitime ministrandam Eucharistiam insuper requiritur, ut non tribuatur, nisi legitime disposito. Pater ex dictis de Sacramentis in communi *disp. 3. quest. 6.*

DISPUTATIO SEXTA.

De Sumptione Eucharistiae, & Dispositione praequisita.

QUESTIO I.

An Sumptio Eucharistiae sit absolute necessaria ad salutem?

1.
Sumptio
Eucharistiae
non est par-
vulis neces-
sarium me-
dium ad sa-
lutem.

DICO: Etsi hoc Sacramentum sit utilissimum ad salutem, ut ex dictis de Effectu illius clariùs patebit: non est tamen simpliciter necessarium. Ita Theologi communiter. Estque de fide quoad parvulos ex *Tridentino sess. 21. c. 4. & can. 4.* & ex sensu ac usu Ecclesiae parvulis Eucharistiam subtrahentis. Ratio est: quia parvuli justificantur per Baptismum, justificationem autem sine peccato mortali (cujus sunt incapaces) amittere non possunt: adeoque decedentes cum Baptismo sine Eucharistia re suscepta salvantur; voti autem sunt incapaces: adeoque Eucharistia in re vel in voto non est simpliciter omnibus ad salutem necessaria.

2.
Immo nec
adultis, sive
in re, sive in
voto.

Probatum deinde Conclusio generaliter etiam de adultis (de quibus Nonnulli sic loquuntur, ut sentire videantur Eucharistiam esse his necessariam in re vel in voto) quia illud tantum est necessarium medium in re vel in voto, quod re susceptum habet vim conferendi aliquem effectum necessarium ad salutem, qui tamen etiam per votum illius medii possit conferri. Sed Eucharistia re suscepta non confert effectum necessarium ad salutem; cum supponat primam gratiam, quae sufficit: ergo non est necessarium medium in re vel in voto.

Confirmatur I. quia Eucharistia non est medium necessarium ad justificationem à peccato, ergo nec ad salutem. Quamvis autem ad perseverantiam sit utilissima; non desunt tamen alia ad eandem media: ergo non aliter est necessaria etiam adultis, quam sicut observantia aliorum praecceptorum.

Confirmatur II. quia si quis brevi moriturus sumpto Viatico peccet mortaliter, potest per contritionem & poenitentiam justificari & salvari, quamvis nolit, immo non possit (puta, si ipsa die moriturus jam sumplerit Viaticum, sed cum obice, iterum communicare: ergo tali non est Eucharistia necessaria in re vel in voto.

Dices I. Christus *Joan. 6.* generaliter dixit: *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis &c. non habebitis vitam in vobis*, sicut *c. 3.* dixerat: *Nisi quis renatus fuerit &c.* ergo Eucharistia est omnibus aequè necessaria, sicut Baptismus. Resp. (praetermissa expositione Variorum de Spirituali manducatione) Scripturam juxta doctrinam communem intelligi de reali manducatione Eucharistiae & tantum habere vim praeccepti, utique concernentis eos solos qui sunt praeccepti capaces, scilicet adultos. Ideoque Christus loquens de Baptismo, qui etiam parvulis est necessarius necessitate medii, non utitur verbis significantibus actionem, ut in praecedentibus, sed potius passionem; dicens: *Nisi quis renatus fuerit.* Deinde etsi modus loquendi esset planè similis, dissimilem tamen esse modum intelligendi, constat, tum ex sensu & interpretatione Ecclesiae; tum ex